

An tIolar agus An Sicín

Gearóid Ó Fátharta

Maidin bhreá ghrianmhar amháin, le linn dhó fhéin agus dhá chuid cairde, na sicíní, a bheith ag piocadh grán ón talamh, chlúdaigh scamall mór an spéir os a gcionn. D'ardaigh sé a cheann agus bhreathnaigh sé suas agus bhí sé faoi dhraíocht ag an radharc a chonaic sé, iolar álainn ag trasnú na spéire. Neamhchosúil leis na sicíní agus na héanlaith eile a bhí ag deanamh iarracht eitilt, is cosúil gur tháinig an eitilt go nádúrach dhó seo, ní raibh strus dhá laghad air. Lena chuid sciatháin oscailte amach mar a bheadh pluid ann, bhí sé ag eitilt chomh réidh agus chomh stuama sin agus é ag athrú treo agus airde gan anró ná strus dhá laghad.

“Ó a Dhia, breathnaigh air sin!” ghlaogh an t-iolar óg i dtreo a chuid cairde.

“Cé hé sin,” a d'iarr sé.

“Sin iolar,” a d'fhreagair an sicín ar ais. “Sin é Rí na spéire, ach is don talamh muide, níl ionainne ach sicíní.”

Lean an t-iolar óg ag stánach air an éan maorga úd agus é ag imeacht as radharc amach go bun na spéire, radharc a bhí dofheicthe cheapfa do chuile neach eile ach amháin an t-iolar óg.

Cúpla lá dár gcionn, bhí an sean-iolar ag eitilt arís os cionn na feirme nuair a chonaic sé radharc a chuir iontas agus alltacht air, iolar thíos faoi ar an talamh ag ritheacht thart i measc sicíní agus iad ag scríobadh dromchla na talúna. Anuas leis as na harda gur sheas sé le taobh an iolair óig. Ar a fheiceáil seo do na sicíní eile rith siad isteach sa scioból de bharr faitís. D'eirigh leis an sean-iolar fáil idir an t-iolar óg agus an doras rud a chuir bac ar an iolar óg dhul isteach sa scioból.

“Céard atá tú ‘dheanamh ?’” a d'iarr an sean-iolar.

“Céard atá í gceist agat?” a d'fhreagair an t-iolar óg.

“Céard atá tú ‘dheanamh ag ritheacht thart leis na sicíní sin?’”

“Nach sicín mé. Seo iad mo chuid deartháracha agus deirfiúracha. D'fhás mé aníos leo.”

“Ní hea ar chor ar bith. Is iolar thú. Is leis na spéartha thú agus ní leis an talamh.”

“Ní iolar mé, is ceann acu sin mise.

Déanaim an rud céanna is a dhéanann siadsan, ithim an bheatha cheanna leo. Níl mé in ann eitilt fiú.”

“Níl tú go deimhin mar nár thriail tú ariamh é. Ach is iolar thú, fiú má tá do shaol caite agat mar shicín go dtí seo.”

“Fiú má tá an fhirinne sa méid atá ráite agat, tá mo shaol uilig caite agam mar shicín. Ní iolar mé níos mó.

“Sé croí an iolair an rud tábhachtach, ní hé an cineál saoil atá caite aige ná an bheatha a d'ith sé... Siúil uait liomsa.”

Chaith an t-iolar siúil eile í dtreo a chairde a bhí anois i b'fholach taobh thiar de dhoirse dúnta an tí.

“Ná tabhair aon áird air!” a bhéic ceann de na sicíní.

“Níl sé ach ag cur dalladh mullóg ort,” a deir ceann eile fós. “Má theann tú in éineacht leis caillfear thú!” “Tar ar ais agus fan linne”...

Ach go domhain ina chroí istigh chuala an t-iolar glór spreagúil á tharraingt i dtreo eile. Bhreathnaigh sé arís ar an gclós inar chaith sé a shaol ag spraoi lena chairde, ansin d'iompaigh sé ar a chois agus lean an sean-iolar. Shiúil siad ansin go himeall na haille áit a dtéadh sé fhéin agus a chuid cairde tráth. Sheas siad taobh le taobh ar imeall na haille ag breathnú ar na cnoic amach romhab. Gan sall ná anall léim an sean-iolar den imeall, d'oscail amach a chuid sciathán agus thug a aghaidh ar na spéartha oscailte.

Bhreathnaigh an t-iolar óg síos faoi ar

an duibheagán agus bhuail creathadh é. Níor eiril sé ariamh ina shaol. B'fhéidir go gcaillfí é, meas tú nár cheart dhó filladh air chompord an chlóis.

“Ná breathnaigh fút,” a ghlaogh an sean-iolar, “Breathnaigh suas ar na spéartha. Tug d'aghaidh ar an ngrian, bíodh creideamh agat agus muinín agat asat fhéin.”

Bhreathnaigh an t-iolar óg suas ar na spéartha, d'oscail amach a chuid sciatháin agus thóg léim.... Thiar sa gclós, chuala na sicíní caoineadh buachach a shroich na spéartha. Thosaigh a gcuid cleiteachaí ag creathadh agus bhreathnaigh siad ar a chéile gan gig astu. Bhí 'fhios go maith acu go n-aireodh siad uatha a ndeartháir. Bhí fhios acu freisin go m'fhéidir go dtabharfadh sé cuairt orthu lá éigint amach anseo agus go n-inseodh sé dhóibh cén chaoi ar mhothaigh sé a bheith ag eitilt dhó. Bhaileodh siad thimpeall i dteannta a chéile le éisteach leis na heachtraí ar fad agus cur síos ar na bólaigh agus na tailte ar thug sé cuairt orthu. Ach faoi láthair ar chuma ar bith, coinneoidh siad orthu i mbun na ceirde is dual leo: sin ag caitheamh a saol mar shicíní.

Ón bpointe seo ar aghaidh thosaigh an t-iolar óg ag maireachtáil mar iolar. Anois, d'fhéadfadh sé a bheith fíor go gcuimhníonn sé ar na sicíní go minic agus go mbíonn cumha air ina ndiaidh, nó fiú go dtugann sé cuairt ar an gclós ó am go ham, ach chomh fada is atá 'fhios againn níor fhíll sé ariamh ar an gclós le saol an tsicín a chaitheamh in athuair.

Is dóigh go bhfuil a bheag nó a mhór den sicín, nó den iolar, istigh i gcreatlach chuile dhuine againn. Cén íomhá atá againn dhúinn fhéin, nó an bhfuil muid múnlaith ag daoine nó ag an sochaí feidhmiú ar bhealach mánla agus ceansa gan tada a cheistiú.

Cé chomh minic agus a fhanann muid sa “gclós” agus muid ag mothú sábháilte compordach ionainn fhéin, nó an bhfuil tusa ag oscail do sciatháin?